

Kelime

Words

Gürbüz DENİZ*

Kelimeler ne renk? Beyaz, siyah, kırmızı, yeşil... Kelimeler acırlar mı birbirlerine? Acıyı, hazzı, sevinci, ağlamayı, gülmeyi bilirler mi? Kelimeyi kırıştırıp atmak, külünü rüzgara salmak. Bırakır mı kelimedede bir varlık? Varlıkla yokluk arasındır, kelimenin serüveni...

Kelimeler, insanlarla ortak dünyamız. Ama kelimeler kokmuyor. Kelimelerle kokluyoruz meyveyi... Kelimelerle yüreğimiz akıyor aşka. Sessizce ezilip bütölüyoruz kelimesiz, renksiz.

Tanrı kelimelerle konuşuyor bizimle. Harfsiz, sessiz; kelimeye bile ihtiyaç duymadan kelimelerle şereflendiriyor bizi. Sonsuzca akıp giden kelime... "Denizler mürekkep, ağaçlar kalem olsa da bitmiyor kelimeler."

Kelimeler tanrısal, ve fakat kelimeler arsız. Halbuki ne suçu var kelimelerin? Harf, hece ve kelime, kelimeler içinde bir kelime. Özne, nesne ve yüklem. Anlıyoruz ne dediğini başkasının... Sanki ruhu var kelimenin... Kimin ruhu dersen, kim söylüyorsa onun ruhu. Ruhu bilebiliyor muyuz kelimelerin ötesinde? Bilmek de ancak kelimelerin egemenliğinde değil mi?

* Prof. Dr., Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi, gurbuzdeniz2002@yahoo.com

Deli ve akıllı, kelimelerin kıskacında. Deli kelimeleriyle deliliği, akıllı kelimeleriyle akıllılığı kazanıyor, insaf! Ama bazen kelimeler az, kelimeler yetersiz kalıyor meramı ifadeye bu çağda, bu ülkede... Kelimeler ki, kendileri bazen kendi anlamlarına bile gelemiyor. Âlemi, koyunu, keçiyi, keleşbeği kelimeyle biliyoruz. Ama kelimeyle keçi, koyun, keleşbek olamıyoruz. Ruhumuz var diyoruz... Ruhun adı var kelimeyle, ama biz bilmiyoruz kendi ruhumuzu.

Kelimeler; renksiz, kokusuz ve sessiz... Boyanmıyor kelimeler. Ama kelimeler her şeyin sesi ve sırrı... Kelimelerle sırlanıyoruz, Galatasaray Mevlevihanesi'ne... Bakıyoruz, görüyoruz. Kelimeler olmasaydı... Görmek ve bakmak olur muydu? Olsaydı, keleşbektan farkımız ne olurdu?

Kelimeler sihirli kutu... Herkesin kendinde gizli olan sihiri... Herkesin herkesten ayrıldığı, kendisi olduğu, yerdir kelimeler. Bizi biz yapan. Ve kelimelerle ortak oluyoruz başkasının sihri... Nasıl? Mümkün mü? Ve hiç bitmeyen sorular.. Kelimelerle.

Var olmak, yok olmak, yaşamak, yalnızca kelimelerle, kelimelerde var. Sanki bütün gerçekliğimiz kelimelerden oluşmuş. Ama kelimelerin gerçekliği yok... Boyu-posu, endamı görünmez hiçbir faninin gözüne. İşte kelimeler yabancı bize. Bizden olmayan bizim adıdır kelimeler. Sessizlik; ölüm gibi, ürkütüyor bizi, kelimesizlik.

Kelimeler çıktığı ağza, düşündüğü beyne ve hissettiği kalbe göre katman katman anlamlar taşır, katmerleşir. Bunu fark eden, huzursuzdur kelimelerden.

Kelimeler hapishanesindeyiz. Öyle bir hapishane ki her bir varlık sanki hapishanenin bir taşı, bir kelimesi... Hapishaneden de kelimelerle çıkmak istiyoruz. Ve fakat yine bir kelimeler deryasının ortasında kalıyoruz. Doğru ve yalan.

Kelimeler olmadan hiçbir kelimeler olmuyor. Her şey kelimelerde ve kelimelerle; ve kelimeler ölmüyor? Ebediyette yaşamak; galiba, kelimelerle ve kelimelerde... Ruhsuz, hissiz, kokusuz...

Kelimeler uykusuz ve yorgun olmuyor. Yorgunluğu ve uykusuzluğu gideren, uyumayan, uykusuz olmayan, "derin uyumak" ancak kelimelerle hissettirmektedir meramını.

Kelimeler fakir, cümleler cahil. Ruh üflenmemişse, kelime; anlamsız, hatta varlıksız. Meramı ifade zor. Neyle, ses verir ney. Nefes yok, ses kısık. Zenginler fakir, fakirler perişan... Halimiz? Kelimemiz neye yarar? Kelimeler savaşta. Her kelime bir anlam kapmaya çalışıyor başka bir kelimedan. Böylece bazen karanlığı aydınlık sanıyoruz. Düşüğümüz kuyu saray. Acılar içinde kıvranıyoruz. Acılarımız biber... Şafağı görmedik. Gün aydınlığımız, günün ortası..

Elbette fakirdir kelimeler, elbette cümleler cahil. Biz hasta. Tabip yok? Derde çare? Ahh..

Bazı sokaklarımız tertemiz, kelimenin gücüyle pırıl pırıl, bazıları çöp ve lağım makamında. Aymazlar yanında, gerçeklikler yalnızca kelimelerde. Yalan! Ne tuhaf kelime, gerçeği olmayan kelime.. Kimse derde çare olmuyor kelimelerden gayri. Güya şehirde yaşıyoruz. Birisi gündelik fakir ve aç, diğeri ömür boyu açgözlü. Karnı her gün tıka basa doysa da ruhunun kelimesi aç! Göz hangi kelime ile doyar be birader? Her şeyi ye yine aç kal, tek başına kelimelerinle; buyur, muhabbet et.

Görmezden geliyoruz, körlüğü seviyoruz, güya seviniyoruz içimiz daraldıkça. Ah kelimeler neden değişiyorsunuz, adamdan adama, anlamdan anlama kaçmak neden? Niçin anlamlar karışıyor birbirine? Neden burada cennet yok? Cehennem hayatı yaşamak kaderimiz mi? En sağlıklı zamanımızda acaba? Vehmi kınıyoruz amma bütün hayatımız, vehimden ibaret..

Şehrin ortasına saf yağmur yağmıyor. Ya sis ve pis ya da yağlı, şehrin sahipleri gibi şehrin orta yeri. Oturuyoruz, paslanıyoruz, kirleniyoruz. Sonra yine oturuyoruz. Kaderimiz sanki oturmak... Hadi kalkın diyecek bir kaim yok şehrin orta yerinde. Kelimeler de kendi kendilerine konuşmuyorlar bizimle...

Şehrin hikmetli kanunu, kelimelerle ruh kazanacak ve biz bekliyoruz/beklemedeyiz. Peygamber kelimeyle başlar söze, komutan kelime ile öldürtür! İyinin ve kötünün adı kelimelerde.